

IVAN VIĐEN ODRŽAO PREDAVANJE NA KAMPUSU SVEUČILIŠTA U DUBROVNIKU

Piše: Bruno Lucić

Povjesničar umjetnosti Ivan Viđen održao je na kampusu Sveučilišta u Dubrovniku predavanje „Izvangradske fortifikacije na teritoriju Dubrovačke Republike“.

Element sigurnosti

- Dubrovačke zidine jesu veličanstvene i posebne, ovako sačuvan fortifikacijski sustav oko jednog grada jest unikum, ali zbog toga često iz vida gubimo da su Dubrovčani na čitavom svom teritoriju imali tvrđave i utvrđenja. Često govorimo o ladanjskoj kulturi i renesansni, a zaboravljamo da je vrlo važan 'sastojak' te ladanjske kulture upravo sigurnost. Ljudi su se tada služili sitnim 'trikovima i varkama' poput nazubljenih rubova oko ljetnikovaca koji 'glume' tvrđave, a bilo je i pravih kula, istaknuo je povjesničar umjetnosti.

O sigurnosti se više vodilo računa na otocima pa se otočne utvrde brojčano dominiraju.

- Na samom Lopudu ih je bilo desetak. To je ono što Talijani zovu "casa-forte" odnosno kuća-kula. Njih ima od malih do velikih poput Gospe od Špilice, cijeli dijapazon po veličini. Na Kalamoti ih je tri, od kojih je jedna bila kuća-kula, na Pelješcu ih je bilo pet do šest. Na kopnu bilježimo recimo Sokol, Tumba je bila na Brgatu, Molunat, pa i Cavtat je bio utvrđen. Tamo gdje je spomenik Baltazaru Bo-

Ivan Viđen

NAIZGLED SKRIVENO BOGATSTVO DUBROVAČKIH FORTIFIKACIJA

Fortifikacija ima puno više nego što ih doživljavamo, istaknuo je predavač

gišću i sadašnji parkić, bila su ustvari gradska vrata i gradski zid tako da je Cavtat bio odvojen od kopna zidom, kazao je Viđen i otkrio kako te građevine stoje danas.

- Najvećim su dijelom u ne baš pretjerano dobrom stanju. Ili su zarasli ili u stanju teške zapuštenosti ili su prepuštene same sebi... Recimo, tvrđava Svetog Duha se zahvaljujući Društvu prijatelja dubrovačke starine uređuje, Francesca von Habsburg

uredila je Gospu od Špilice. Primjer Sokola i Gospe od Špilice pokazuju koliko je to aktualno i koliko može poslužiti svrsi. Ono što me dojmilo jest činjenica da tih fortifikacija ima puno više nego što ih doživljavamo, praktički su nam na svakome koraku, barem na Elafitima, zaključuje Viđen.

Zbornik Beritiću u čast

Ocijenio je kako bi koristilo kad bi se podaci o

svim fortifikacijama istražili, ažurirali, objedinili i ukorčili u jednu knjigu. Viđen smatra kako bi to bio "lijep doktorski rad".

Predavanje je bilo svojevrsni hommage djelu povjesničara i konzervatora Lukše Beritića (1889.-1969.) iz čijeg je pera nastala do danas relevantna literatura o svim tim izvangradskim utvrđenjima. Viđen smatra da se Beritić 'ugradio' u današnji identitet i sliku Dubrovnika, pa misli kako bi povodom 50-te obljetnice njegove smrti trebalo napraviti zbornik radova njemu u čast. Predavanje je održano u sklopu edukativnih aktivnosti za javnost koje organizira Hrvatski restauratorski zavod unutar projekta "Ruralna, poučna, kulturno-etnografska turistička atrakcija". Nositelj projekta je Dubrovačko-neretvanska županija, a administrativno ga vodi Regionalna agencija DUNEA s deset partnera.